

**Compromised peak bone mass in patients with inflammatory bowel disease
– a prospective study**

Saila Laakso¹, Helena Valta¹, Matti Verkasalo¹, Sanna Toiviainen-Salo², Outi Mäkitie^{1,3,4}

J Pediatr, julkaistu verkossa 17.3.2014.

Nuoren tulehduksellinen suolistosairaus vaarantaa luumassan karttumisen

Murrosiän aikana saavutettua huippuluumassaa pidetään tärkeänä aikuisiän osteoporoosin ennustetekijänä. Huippuluumassa jää normaalia vähäisemmäksi nuorilla, joilla on tulehduksellinen suolistosairaus.

Tulehduksellista suolistosairautta sairastavien potilaiden määrä lisääntyy. Lapsilla ja nuorilla, joilla on todettu tulehduksellinen suolistosairaus, on aiempien tutkimusten mukaan jo diagnoosihetkellä heikentynyt luuston terveys. Sairauden aikana tulehdus, huono ravitsemustila ja kortikosteroidihoidot uhkaavat lapsipotilaiden pituuskasvua, murrosiän kehitystä ja luumassan kasvua.

Tässä tutkimuksessa seurattiin luumassan karttumista viiden vuoden aikana 47 lapsella ja nuorella, joista 30:llä oli haavainen paksusuolentulehdus ja 17:llä Crohnin tauti. Luuston mineraalitiheysmittausten tulokset suhteutettiin pituuteen ja luustoikään.

Tutkimuksessa ei viiden vuoden seuranta-aikana todettu suhteellisen mineraalitiheyden parantumista lannerangan eikä koko kehon alueella, vaikka suurin osa potilaista oli oireetomia seurannan päättyessä. Seurannan loppuessa murrosikä oli päättynyt kahdella kolmasosalla tutkittavista. Kun terveiden nuorten luustontiheys lisääntyy murrosiässä kiihtyvällä vauhdilla, ei tulehduksellista suolistosairautta potevien luustontiheys lisääntynyt odotetusti. Potilailla, joiden murrosikä oli tutkimuksen alkaessa kesken ja tutkimuksen loppuessa päättynyt, luuston suhteellinen tiheys oli huo-

nontunut sekä lannerangan että koko kehon alueella.

Tulosten perusteella lannerangan pienentynyt luustontiheys liittyi murrosiän päättymiseen, alipainoon ja suurempaan painoon suhteutettuun kumulatiiviseen kortikosteroidiannokseen. Kolmella haavaista paksusuolen tulehdusta sairastavalla havaittiin nikamamurtumia, jotka olivat todennäköisesti merkkejä luuston heikentymisestä. Neljänneksellä potilaista mitattiin tavoitearvoja pienemmät seerumin hydroksi-D-vitamiinipitoisuudet (alle 50 nmol/l), joten tulehduksellista suolistosairautta sairastavien potilaiden D-vitamiinin saannin riittävyttä on tarpeen seurata.

Tulehduksellinen suolistosairaus on todellinen uhka optimaalisen huippuluumassan saavuttamiselle. Huippuluumassan vähentymisellä saattaa olla elinikäisiä seurauksia, ja se voi johtaa oireiseen osteoporoosiin jo nuorella aikuisiällä. ■

¹HYKS Lastenkliniikka; ²Lastenkliniikan röntgen, HUS-kuvantaminen; ³Folkhälsan, Helsinki; ⁴Department of Molecular Medicine and Surgery, Karolinska Institutet, Tukholma, Ruotsi